

Une tentative presque comme une autre

GUILLAUME PAPACHRISTOU & CLÉMENT PAPACHRISTOU

Broederlijke innigheid

Lodie Kardouss
Gezien op 24 november 2026
Hallen van Schaarbeek, Brussel

Clément en Guillaume Papachristou zijn twee tweelingbroers , maar kenden een heel ander lot. Guillaume lijdt aan hersenverlamming en verplaatst zich in een rolstoel. Clément daarentegen heeft geen beperking. Met het publiek aan drie zijden rond de speelvloer brengen ze in ‘Une tentative presque comme une autre’ een mengvorm van theater en fysiek spel die tegelijk ontroerend en confronterend is. Humor, tederheid en speelsheid verlenen dit werk een ‘poëtisch-politieke’ dimensie – zoals Clément het noemt –. Het nodigt ons uit tot reflectie over de sociale perceptie van gehandicapt zijn en anders-zijn, en verkent ook begrippen als broederschap en seksualiteit.

28 NOVEMBER 2026

Bij het begin van de voorstelling worden de twee hoofdrolspelers een na een voorgesteld. Guillaume komt op in een elektrische rolstoel. Daarna stapt Clément de vloer op. Beiden gaan weer af om samen terug te keren. Deze keer duwt Clément Guillaume voort in een gewone rolstoel. Twee individuen tekenen zich zo af vooraleer ze geleidelijk opgaan in een bijna onverbrekelijk duo.

Twee lichamen in één omhulsel

Een eerste motief duikt nu op. Beiden grijpen het gezicht van de andere vast met wijd geopende handpalmen en vingers die tot het uiterste gestrekt en opengesperd zijn. Het is een vreemd, bijna agressief gebaar, maar de trage uitvoering verleent het een onverwachte zachtheid en tederheid. Vervolgens laat Clément Guillaume uit zijn rolstoel glijden. Zonder het contact ook maar even te verbreken, rollen ze samen langzaam en voorzichtig naar het midden van het podium.

Deze fysieke nabijheid roept een zekere verwarring op. De twee mannenlijven zijn voortdurend met elkaar verstrengeld. Hun strakke zwarte lycra-pakken met daarboven een T-shirt met pailletten benadrukken hun vormen en onderstrepen het contact. Die fysieke intimiteit zou je ongetwijfeld anders ervaren mochten de twee vertolkers geen broers zijn, maar hun familieband wijzigt onze blik en interpretatie.

Er zit iets van een oerscène in dit beeld: twee lichamen die zo nauw verweven zijn dat ze gevat lijken te zitten in één omhulsel, maar die later toch scheiden om twee afzonderlijke individuen te worden. Toch is Guillaume overgeleverd aan de bewegingen van zijn broer. Ze slepen hen meer mee dan dat hij er zelf de regie over heeft. Wat niet meer lijkt dan een reeks rolbewegingen, krijgt zo een heel andere betekenis. Een relatie van afhankelijkheid, overgave en vertrouwen, maar ook van steun en verantwoordelijkheid komt boven.

De melancholie van het tweede deel van Mozarts Concerto nr. 23 voor piano en orkest dat deze scène begeleidt resoneert krachtig met deze horizontale dans. De lange omhelzingen roepen ook de eerste lichamelijke contacten tussen een ouder en een kind op. Het lijkt alsof we een ouder zijn kind zien wiegen. Vervolgens zet Clément Guillaume rechtop, gaat achter hem staan en ondersteunt hem bij zijn stappen. Samen vervolgen ze zo hun tocht over het podium.

Onzekerheid en afhankelijkheid
In wat volgt slaat het stuk een veel humoristischer toon aan. Cléments vertolking grenst soms aan *stand-up*. De gesprekken tussen de twee broers zijn een beetje gek en ongeremd. Ze sparen elkaar niet. Clément neemt een quasi therapeutische houding aan en spreekt Guillaume aan met ‘U’, alsof hij een patiënt toesprak. Hun gesprekken dwalen ondertussen af van het thema tweelingen naar uiteenlopende onderwerpen als instellingen voor mensen met een handicap, tijdelijke tewerkstelling in de entertainmentindustrie of zelfs homoseksualiteit.

Hoewel sommige passages wat langdradig zijn, verdient één gedachtesprong in het bijzonder de aandacht: ze verbindt de positie van een werkloze freelancer in de entertainmentbranche met die van mensen met een handicap. De parallel is treffend, omdat ze de logica van onzekerheid en afhankelijkheid blootlegt waarop een belangrijk deel van ons sociale stelsel rust. De twee broers bewegen zich uiteindelijk binnen hetzelfde systeem, dat hen allebei in een afhankelijke positie plaatst. De inzet is niet om situaties te vergelijken die hoe dan ook sterk verschillen, maar onthult de onzekerheid van de artistiek-culturele wereld en de economische moeilijkheden waarmee ze kampt.

Deze vrijheid van spreken, om elkaar alles kunnen zeggen zonder er doekjes om te winden, onthult iets van hun broederlijke liefde

Wat mij het meest raakt in deze gesprekken, is misschien wel dit klein detail: wanneer Guillaume spreekt, herhaalt Clément bijna al zijn woorden zachtjes, niet om hem de tekst in te fluisteren, maar alsof hij het ritme ervan wil volgen en de woorden van binnenuit wil begrijpen. Voor ons, toeschouwers, vergt Guillaumes manier van spreken enige aanpassing om ze volledig te vatten. De haast onmerkbare mondbewegingen van Clément lijken te spreken van de grote aandacht die hij aan de woorden van zijn broer schenkt en zeggen veel over hun

relatie.

Clément neemt geen blad voor de mond tegenover zijn broer en spreekt hem soms heel openhartig toe, zonder dat dit afbreuk doet aan de tederheid die hen verbindt. Deze vrijheid van spreken, elkaar alles kunnen zeggen zonder er doekjes om te winden, onthult ook iets van hun broederlijke liefde, die de voorstelling zonder omwegen laat zien.

In de woorden van Guillaume
Daarna volgt een nieuwe fase in de voorstelling. Nu staan de woorden van Guillaume centraal. Clément typt zijn woorden in op een computer. Die tekst wordt simultaan geprojecteerd. Guillaume vertelt over de blikken, de vragen en de onhandigheden waarmee hij dagelijks wordt geconfronteerd: mensen die zich tot zijn broer richten in plaats van tot hem, die Clément aanzien voor zijn begeleider in plaats van voor zijn broer, die zich afvragen of hij wel in staat is om op zichzelf te wonen, of die lijken te vergeten dat hij gevoelens en verlangens kan hebben, en zelfs gelukkig kan zijn zoals hij is. Zijn getuigenis legt de vooroordelen rond een handicap bloot en confronteert ons met onze eigen beeldvorming, maar ook, in zekere zin, met het voorrecht om valide te zijn.

De voorstelling kijkt naar een blinde vlek in onze samenleving: hoe kunnen we die vormgeven en organiseren vanuit individuele behoeften?

De voorstelling kijkt zo naar een blinde vlek in onze samenleving: hoe kunnen we die vormgeven en organiseren vanuit individuele behoeften, en niet vanuit systemen die grotendeels berusten op uniforme normen en werkwijzen? De voorstelling biedt niet per se een antwoord, maar laat de toeschouwer achter met zeer concrete vragen. Hoe kan dit besef zich vertalen in gedrag? Hoe vinden we de juiste balans tussen hulp aanbieden en de autonomie van de ander respecteren, zonder voorbarige aannames over zijn behoeften, wetende dat elke situatie anders is?

Ook mooi is dat deze voorstelling laat zien wat er allemaal bij komt kijken. Zo staat een derde persoon het duo voortdurend bij. Zij grijpt zo in om Guillaume met een rietje te laten drinken of zijn houding te corrigeren als hij uit zijn rolstoel glijdt. Deze acties, en veel andere ingrepen die men gewoonlijk niet ziet, maken hier deel uit van de voorstelling. Zelfs dan zien we wellicht niet alles. Ik vind het mooi hoe hier concreet wordt getoond wat er allemaal nodig is om alles, paradoxaal genoeg, schijnbaar soepel te laten lopen.

De inhoud en de theatrale vorm
Toch heb ik enig voorbehoud wat betreft het verband tussen de inhoud en de scenische vertaling ervan. De voorstelling laat een belangrijke realiteit zien en horen, maakt ingrepen zichtbaar die je doorgaans niet ziet, en brengt behartenswaardige vragen naar voren. De theatrale vertaling lijkt me echter ongelijk van kwaliteit. Die is er bijvoorbeeld wel in de opstelling met het publiek aan drie zijden of in de opkomsten en afgangen via de achterdeuren van het theater, maar blijft verder relatief sober qua schriftuur en scenografie

Vooral de belichting blijft erg fel, erg frontaal, in een bijna ruwe esthetiek, die lichamen en situaties toont zonder meer. Dat is weliswaar een coherente keuze, maar ze kluistert de voorstelling ook aan een vrij directe presentatievorm, die

me niet echt toelaat mijn eigen associaties te ontwikkelen of mijn persoonlijke verbeelding te voeden op basis van de aangeboden beelden. Ik mis een scenische compositie die niet uitsluitend op de lichamen berust, maar die deze ook verlengt en in perspectief plaatst, om de woorden en de beleving volledig om te zetten in een ruimere theatrale geste.

Ik kom zo met gemengde gevoelens uit de voorstelling. Ik erken de kwaliteiten ervan: de oprechtheid, de tederheid, de moed en de fysieke inzet van de twee vertolkers. Sommige momenten raken me, en de aanpak lijkt me belangrijk omdat ze het bijzondere laat zien van een band waarin de gelijkenis de verschillen nooit uitwist. Hoewel de scenische vorm me over als geheel niet echt heeft meegesleept, blijf ik gevoelig voor de intimiteit die uit deze relatie spreekt en voor de vragen die de voorstelling oproept. Uiteindelijk verlaat ik de voorstelling meer bezield door deze vragen dan ontroerd door de theaterervaring.